(ט) אוֹ שֶׁנָּטַל מִיַּד חֲבֵרוֹ הָעוֹמֵד בַּחוּץ וְהִכְנִיס בִּפְנִים, שֶׁהָעוֹמֵד בִּפְנִים חַיָּב, שֶׁהוּא עָקַר וְהִנִּיחַ, וְהָעוֹמֵד בַּחוּץ פָּטוּר אֲבָל אָסוּר:

שמח דִּין הַמּוֹשִׁיט מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א [א]הָיָה עוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְהוֹצִיא יָדוֹ מְלֵאָה פֵּרוֹת לִרְשׁוּת הָרַבִּים (א) * [ב]בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה, (ב) בְּשׁוֹגֵג, מֻתָּר לְהַחֲזִירָהּ (ג) לְאוֹתוֹ חָצֵר וְאָסוּר * לְהוֹשִׁיטָהּ (ד) לְחָצֵר אַחֶרֶת. וְאִם (ה) בְּמֵזִיד, אָסוּר אֲפִלּוּ לְהַחֲזִירָהּ לְאוֹתוֹ חָצֵר. * [ג]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהָנֵי מִלֵּי (ו) כְּשֶׁהוֹצִיאָהּ מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל אִם הוֹצִיאָהּ מִשֶּׁחֲשֵׁכָה מֻתָּר (ז) לְהַחֲזִירָהּ, שֶׁמָּא יַשְׁלִיכֵם מִיָּדוֹ וְיָבֹא לִידֵי (ח) חִיּוּב חַטָּאת. [ד]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁהוֹצִיאָהּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, (ט) אֲבָל אִם הוֹצִיאָהּ לְכַרְמְלִית, (י) בְּכָל גַּוְנָא מֻתָּר לְהַחֲזִירָהּ:

א שַׁבָּת ג׳ (ע״ב).
ב מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא, וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק י״ג (ה״כ).
ג הָרַ״ן (א: ד״ה תניא) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (ג:) וְהָרַב הַמַּגִּיד (שם) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ן (שם ד״ה ואסיקנא) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה הא). ד בֵּית יוֹסֵף.

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ח) **חִיּוּב.** כְּלוֹמַר אִסּוּר חַטָּאת, דְּחִיּוּב לֵיכָא אֶלָּא אִם כֵּן תְּחִלָּתוֹ וְסוֹפוֹ שְׁגָגָה. הַמְּפַנֶּה חֲפָצִים מִזָּוִית לְזָוִית וְנִמְלַךְ וְהוֹצִיאָן פָּטוּר, שֶׁלֹּא הָיְתָה עֲקִירָה מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה לְכָךְ. הָיָה קָנֶה בְּיָדוֹ וְהִגְבִּיהַּ הַקָּצֶה הָאַחַת וְהַקָּצֶה הַשֵּׁנִי מֻנָּח בָּאָרֶץ, וְחָזַר וְהִגְבִּיהַּ הַקָּצֶה הַשֵּׁנִי, אֲפִלּוּ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ, פָּטוּר, שֶׁהֲרֵי לֹא עָקַר הַחֵפֶץ כֻּלּוֹ מִן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

גְּמוּרָה עַד שֶׁיָּנוּחַ בַּמָּקוֹם שֶׁהָיָה לָנוּחַ בִּשְׁעַת עֲקִירָה. הַזּוֹרֵק מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הָרַבִּים וּרְשׁוּת הַיָּחִיד בָּאֶמְצַע, אוֹ מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בָּאֶמְצַע, פָּטוּר. וְאִם הָלַךְ הַחֵפֶץ שְׁתֵּי אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים זֶה וּשְׁתֵּי אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁמֵּעֵבֶר הַשֵּׁנִי, הֲרֵי זֶה חַיָּב, שֶׁהָרְשֻׁיּוֹת מִצְטָרְפוֹת. הַמּוֹשִׁיט מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד דֶּרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים, בִּדְיוֹטָא אֶחָד [רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁשְּׁנֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד עוֹמְדִים בְּצַד אֶחָד לְאֹרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים וּרְשׁוּת הָרַבִּים מַפְסִיק בֵּין שְׁנֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד], אֲפִלּוּ לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה, שֶׁהוּא מְקוֹם פְּטוֹר, חַיָּב. בִּשְׁתֵּי דְּיוֹטוֹת [דְּהַיְנוּ שֶׁשְּׁנֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד עוֹמְדִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה], פָּטוּר, וְהַיְנוּ אֲפִלּוּ לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה, עַיֵּן שָׁם בַּגְּמָרָא הַטַּעַם. פָּשַׁט יָדוֹ לִפְנִים וְנָטַל מַיִם מֵעַל גֻּמָּא וְהוֹצִיאוֹ לַחוּץ, חַיָּב, שֶׁהַמַּיִם כְּגוּף אֶחָד הֵן, וּמֻנָּחִים עַל הָאָרֶץ, וּכְשֶׁלּוֹקֵחַ מֵהֶן מְעַט (שֶׁעוֹקֵר) [כְּעוֹקֵר] מִן הַקַּרְקַע. אֲבָל אִם נָטַל פֵּרוֹת אוֹ שֶׁמֶן מֵעַל גַּבֵּי הַמַּיִם, פָּטוּר, שֶׁמַּה שֶּׁהָיוּ מֻנָּחִין עַל גַּבֵּי הַמַּיִם לֹא הָוֵי הֲנָחָה, וּמִמֵּילָא כְּשֶׁעָקָרָן מֵעַל הַמַּיִם לֹא מִקְרֵי עֲקִירָה:

(ט) **אוֹ שֶׁנָּטַל וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ אִם הָעוֹמֵד בִּפְנִים הָיָה נָכְרִי, גַּם כֵּן הָעוֹמֵד בַּחוּץ יֵשׁ אִסּוּר עָלָיו, שֶׁיֹּאמְרוּ שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ עַל מְנָת לְהַכְנִיס:

א (א) **בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה.** דִּלְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הוּא מְקוֹם פְּטוֹר, כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן שמ״ה סָעִיף י״ב, (ח) וַאֲפִלּוּ אִם הוֹצִיא בְּמֵזִיד מֻתָּר לְהַחֲזִירָהּ: (ב) **בְּשׁוֹגֵג מֻתָּר וְכוּ׳.** אַף דְּעָבַד אִסּוּרָא, שֶׁעָשָׂה עֲקִירָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד כְּדֵי לְהוֹצִיא לִרְשׁוּת הָרַבִּים, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא קְנָסוּהוּ רַבָּנָן כֵּיוָן דִּבְשׁוֹגֵג עָשָׂה: (ג) **לְאוֹתוֹ חָצֵר.** כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַיֵּם מַחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁחָשַׁב לְפַנּוֹתוֹ מִשָּׁם: (ד) **לְחָצֵר אַחֶרֶת.** וַאֲפִלּוּ (ג) נִתְכַּוֵּן מִתְּחִלָּה לְהוֹצִיאָהּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, גַּם כֵּן אָסוּר לְהוֹשִׁיטָהּ לְחָצֵר אַחֶרֶת, דְּעַל כָּל פָּנִים נִתְקַיֵּם מַחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁחָשַׁב לְפַנּוֹתוֹ מֵחֲצֵרוֹ, וְחַיְשִׁינָן דִּלְמָא זִמְנָא אַחֲרִיתָא שָׁדֵי לְהוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. (ג) [א]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַוְקָא כְּשֶׁהָיְתָה כַּוָּנָתוֹ מִתְּחִלָּה לְפַנּוֹתוֹ לְאוֹתוֹ חָצֵר אָז אָסוּר, דְּנִתְקַיֵּם מַחֲשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי, אֲבָל אִם כַּוָּנָתוֹ לְהוֹצִיאָהּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים מֻתָּר לְפַנּוֹת לְחָצֵר. וְכָל זֶה כְּשֶׁאוֹתוֹ הֶחָצֵר לֹא הָיָה בִּדְיוֹטָא אַחַת [בְּשׁוּרָה אַחַת] עִם זֶה הֶחָצֵר, אֶלָּא זֶה כְּנֶגֶד זֶה, (ד) אֲבָל אִם הָיָה בִּדְיוֹטָא אַחַת וְהָרְשׁוּת הָרַבִּים נִמְשֶׁכֶת גַּם בֵּין הַחֲצֵרוֹת, הֲלֹא יֵשׁ בָּזֶה אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא לְהוֹשִׁיט מִזּוֹ לָזוֹ וַאֲפִלּוּ הֵם לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן שמ״ז (סק״ח): (ה) **בְּמֵזִיד אָסוּר.** דִּקְנָסוּהוּ רַבָּנָן מִשּׁוּם דְּעָבַד אִסּוּרָא, אֶלָּא יֹאחַז בְּיָדוֹ עַד שֶׁחֲשֵׁכָה: (ו) **כְּשֶׁהוֹצִיאָהּ מִבְּעוֹד יוֹם.** אָז קְנָסוּהוּ רַבָּנָן עַל שֶׁהִשְׁהָה אֶת יָדוֹ בְּמֵזִיד בַּאֲוִיר רְשׁוּת הָרַבִּים, עַד שֶׁתֶּחְשָׁךְ: (ז) **לְהַחֲזִירָהּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ס) לְאוֹתוֹ חָצֵר: (ח) **חִיּוּב חַטָּאת.** הַאי לִשְׁנָא לָאו דַּוְקָא, דְּהָא בְּמֵזִיד מַיְרֵי, אֶלָּא רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ו) שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיַשְׁלִיךְ מִיָּדוֹ וְיָבוֹא לִידֵי מְלָאכָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ חִיּוּב חַטָּאת (ז) לְהָעוֹשִׂים בִּשְׁגָגָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהוֹצִיאָהּ מִבְּעוֹד יוֹם אֲפִלּוּ אִם יַשְׁלִיךְ לְבַסּוֹף לֹא יִהְיֶה רַק אִסּוּרָא בְּעַלְמָא, דְּהָא לֹא עָשָׂה עֲקִירָה בְּשַׁבָּת. (ח) [ב]וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה שֶׁמְּצַדֵּד לְהָקֵל כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁכֵּן דַּעַת הַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים: (ט) **אֲבָל לְכַרְמְלִית.** שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא שְׁבוּת דְּרַבָּנָן אֲפִלּוּ אִם הָיָה מַשְׁלִיךְ אוֹתָם שָׁם לְהֶדְיָא, לֹא אָסְרוּ דְּהָוֵי כְּעֵין גְּזֵרָה לִגְזֵרָה: (י) **בְּכָל גַּוְנָא.** פֵּרוּשׁ, [ג]בֵּין בְּשׁוֹגֵג (ט) בֵּין בְּמֵזִיד. וְדַוְקָא לְאוֹתוֹ חָצֵר מֻתָּר לְהַחֲזִיר, (י) [ד]אֲבָל לֹא לְחָצֵר אַחֶרֶת. וְהַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ מַסִּיק לֶאֱסֹר בְּכַרְמְלִית כְּמוֹ

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * **בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״א) **מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי לְעִנְיַן לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה. וְהִנֵּה בְּתוֹסָפוֹת** שַׁבָּת ג׳ עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל כָּאן, **כָּתְבוּ דַּאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה מֻתָּר לְהוֹצִיא לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה, אֲבָל הָרַשְׁבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו** (שם) **דָּחָה דִּבְרֵיהֶם וּמַסִּיק דִּלְכַתְּחִלָּה אָסוּר** דִּלְמָא אָתֵי לְאַפּוּקֵי לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה, **וְכֵן כָּתַב בְּשֵׁם רַבּוֹ לְאִסּוּר, וְכֵן כָּתַב הַמְּאִירִי** (שם ד״ה שכח), **וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים** (מש״ז סק״א) **שֶׁמְּצַדֵּד גַּם כֵּן בְּשֵׁם רַשִׁ״י** (שם ד״ה למעלה) **לְהַחְמִיר בָּזֶה,** וּלְפָלָא שֶׁלֹּא הֵבִיא דִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א:

* **לְהוֹשִׁיטָהּ לְחָצֵר אַחֶרֶת. וַאֲפִלּוּ אִם אוֹתוֹ הֶחָצֵר הוּא שֶׁלּוֹ אוֹ שֶׁעַרְבוּ יַחַד** [אַחֲרוֹנִים]. **וְעַיֵּן בָּאַחֲרוֹנִים דְּלָאו דַּוְקָא הוֹשָׁטָה** דְּיֵשׁ בָּזֶה לִפְעָמִים אִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא כְּגוֹן בִּדְיוֹטָא אַחַת, **דְּהָכִי נַמִּי זְרִיקָה אָסוּר:**

* **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּהָנֵי מִלֵּי כְּשֶׁהוֹצִיאָהּ מִבְּעוֹד יוֹם וְכוּ׳.** הִנֵּה דַּעַת הָרִאשׁוֹנָה הִיא דַּעַת רַשִׁ״י (שבת ג:), וּבְבֵית יוֹסֵף הֵבִיא בְּשֵׁם הָרַ״ן (שם א: ד״ה תניא) שֶׁדַּעַת הָרִי״ף (שם) גַּם כֵּן כְּדַעַת רַשִׁ״י, וּמִמֵּילָא דִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם (שבת פי״ג ה״כ) שֶׁסָּתַם דְּבָרָיו גַּם כֵּן כְּדִבְרֵי הָרִי״ף מִמֵּילָא יִתְפָּרֵשׁ נַמִּי כְּדִבְרֵי הָרִי״ף, וּכְדַעַת רַשִׁ״י, וּדְלֹא כְּהָרֹא״שׁ (שבת פ״א ס״ג) שֶׁמְּצַדֵּד לוֹמַר דְּהָרִי״ף יִסְבֹּר כְּדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (ג:), וְלָכֵן סָתַם בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דַּעַת הָרִאשׁוֹנָה בִּסְתָמָא, וּבֶאֱמֶת מוּכָח גַּם בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (שם ד. ד״ה הא) שֶׁמְּפָרֵשׁ דַּעַת הָרַמְבַּ״ם כְּמוֹ שֶׁהֵבִין הַבֵּית יוֹסֵף, וְגַם דַּעַת הַמְּאִירִי כַּדַּעַת הָרִאשׁוֹנָה. וּמִכָּל מָקוֹם דַּעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הִיא גַּם כֵּן דַּעַת הַרְבֵּה רִאשׁוֹנִים כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג). **וְיֵשׁ לְעַיֵּן לְדַעַת הָרִאשׁוֹנָה, אִם הוֹצִיאָהּ מִבְּעוֹד יוֹם בְּמֵזִיד, אִם קָנְסִינַן לֵיהּ שֶׁלֹּא יַחֲזִירֶנָּה, דְּלִכְאוֹרָה מִסְתַּבֵּר לוֹמַר דִּלְדִידְהוּ גַּם לְמַסְקָנַת הַסּוּגְיָא לֹא קָנְסוּ כִּי אִם כְּשֶׁהוֹצִיאָהּ בְּמֵזִיד מִשֶּׁחֲשֵׁכָה** דְּעָבַד אִסּוּרָא בִּתְחִלַּת פְּעֻלָּתוֹ, וּכְמוֹ שֶׁמְּחַלֵּק הַסּוּגְיָא בִּתְחִלָּה בֵּין מִבְּעוֹד יוֹם לַחֲשֵׁכָה, **אָמְנָם בָּרַ״ן** (א: ד״ה תניא) **כָּתַב לְדַעַת רַשִׁ״י [דְּהִיא דַּעַת הָרִאשׁוֹנָה] דְּאֵין חִלּוּק בֵּין מִבְּעוֹד יוֹם לְמִשֶּׁחֲשֵׁכָה,** וְכֵן מוּכָח מֵעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ״א (ש״ג ס״ו) אַלִּיבָּא דַּעַת רַשִׁ״י, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת מֵהַגְּרָ״א, וְהַטַּעַם נִרְאֶה דִּסְבָרָתָן דְּבִתְחִלַּת הַסּוּגְיָא אַיְירֵי רַק לְעִנְיַן שׁוֹגֵג, אֲבָל בְּמֵזִיד אַף מִבְּעוֹד יוֹם אָסוּר, **וּבַמְּאִירִי** (שבת ג: ד״ה שכח) **מְצָאתִי שֶׁדַּעְתּוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, דְּאִם הוֹצִיאָהּ מִבְּעוֹד יוֹם אַף בְּמֵזִיד מֻתָּר לְהַחֲזִירוֹ אֶצְלוֹ, אֵין מֵזִיד שֶׁמִּבְּעוֹד יוֹם חָמוּר מִשִּׁגְגַת שַׁבָּת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר, הוֹאִיל**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ח) פְּרִי מְגָדִים (סק״א). **וּלְעִנְיַן חָצֵר אַחֶרֶת אִיתָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (סק״א) **בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ** (ג ו רט) **לְאִסּוּר,** וְהַפְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״א) כָּתַב לְהָקֵל בְּחָצֵר אַחֶרֶת, וְצָרִיךְ עִיּוּן לָמָּה, דְּהָא בְּמוֹשִׁיט קַיְימָא לָן דַּאֲפִלּוּ לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה בִּדְיוֹטָא אַחַת חַיָּב [ה]וּבְזֶה כְּנֶגֶד זֶה פָּטוּר אֲבָל אָסוּר, וְאוּלַי דְּכַוָּנָתוֹ בְּזוֹרֵק, אֲבָל מִדִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א (שם) שֶׁכָּתַב הַטַּעַם כְּדֵי שֶׁלֹּא תַּעֲשֶׂה מַחֲשַׁבְתּוֹ, מוּכָח דְּאָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי: (ג) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) בְּשֵׁם רַשִׁ״י (שבת ג: ד״ה לאותה) וְרַ״ן (שבת ב: ד״ה לאותו) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נ״ב ח״ה), וְכֵן כָּתַב בִּמְאִירִי (שבת ג: ד״ה שכח): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם (שבת פי״ג ה״כ), וְכֵן מוּכָח בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שבת ד. ד״ה ושקלינן): (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ס) אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (שבת ג: ד״ה הא) וְרַ״ן (שבת א: ד״ה תניא): (ו) פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״ג): (ז) **אֲבָל בָּזֶה לֵית בָּהּ חִיּוּב חַטָּאת, דְּהָא בָּעִינַן שֶׁיִּהְיֶה תְּחִלָּתוֹ וְסוֹפוֹ שְׁגָגָה, וְהָכָא עָשָׂה תְּחִלָּתוֹ בְּמֵזִיד** [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג)]: (ח) **וְכֵן כָּתַב בְּחַיֵּי אָדָם** (כלל נג סכ״ג), **וּמְסַיֵּם, דְּאִם הוּא סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, בְּמֵזִיד, קָנְסִינַן לֵיהּ:** (ט) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) וְחָמַד מֹשֶׁה וּבִגְדֵי יֶשַׁע (סק״ד) וְחַיֵּי אָדָם (שם), דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (י) אֵלִיָּה רַבָּה (שם), דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (שם), וּמוֹכִיחַ מֵהָרַשְׁבָּ״א (עבוה״ק ג ו רט), וְכֵן מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מִדְּכָתַב לְהַחֲזִירָהּ:

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (ס״ב) הביא כדעה הראשונה דמ״מ כיון דנתקיימה מחשבתו לפנותן מחצירו, אסור. **ב]** בשו״ע הרב (ס״א) סתם כדעה הראשונה (ועיי״ש בקו״א סק״א שביאר טעמו). **ג]** בשו״ע הרב (ס״א) פסק כהמג״א (שהובא בשעה״צ) דבמזיד לכרמלית אסור. **ד]** בשו״ע הרב (ס״ג) פסק דאף לחצר אחרת מותר כשהוציא לכרמלית. **ה]** בשו״ע הרב (סי׳ שמז ס״י) פסק דבזה כנגד זה מותר לכתחילה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שמט דִּין אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וּבוֹ ה׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ (א׳) (ב) אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁיָּכוֹל לְטַלְטֵל בָּהֶם. [ב]וּמוֹדְדִים לוֹ (ג) (ג) בְּאַמָּה שֶׁלּוֹ, וְאִם (ד) אַמָּתוֹ (ג) קְטַנָּה נוֹתְנִים לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת בֵּינוֹנִיּוֹת שֶׁל כָּל אָדָם שֶׁכָּל אַחַת מֵהֶן שִׁשָּׁה טְפָחִים (וְעַיֵּן לְקַמָּן (ה) סִימָן שצ״ו): ב [ג]אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁאָמְרוּ, (ו) * הֵן וַאֲלַכְסוֹנָן, שֶׁנִּמְצָא שֶׁהֵם חָמֵשׁ אַמּוֹת וּשְׁלֹשָׁה חֳמָשִׁים. (ז) [ד]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (ח) * שֶׁמַּאַרְבַּע אַמּוֹת עַד חָמֵשׁ וּשְׁלֹשָׁה חֳמָשִׁים (ט) פָּטוּר אֲבָל אָסוּר: ג (י) [ה]מֻתָּר לוֹ לָאָדָם לַעֲקֹר חֵפֶץ מֵרְשׁוּת הָרַבִּים * וְלִתְּנוֹ (ד) לַחֲבֵרוֹ שֶׁאֶצְלוֹ בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹתָיו * וַחֲבֵרוֹ [ו]לַחֲבֵרוֹ שֶׁאֶצְלוֹ, אַף עַל פִּי

א פְּשׁוּט בְּעֲרוּבִין מ״ח (ע״א). ב שָׁם מַסְקָנַת הַגְּמָרָא. ג שָׁם נ״א (ע״א) וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ״י וְכֵן כָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה כזה) וְהָרֹא״ש שָׁם (פ״ד סי׳ יג) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם וְרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק י״ב (הט״ו, יח״יט). ד הָרַב הַמַּגִּיד בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד (רמב״ם שם). ה מִשְׁנָה שָׁם צ״ה (ע״ב) וּכְרַבִּי יְהוּדָה. רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק י״ב מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הי״ז). ו הָרַב הַמַּגִּיד (שם) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד וְהָרַזָּ״ה (עירובין לא: ד״ה הא), וְכֵן כָּתַב הָרֹא״ש (שם פ״י ס״ב) בִּשְׁמוֹ.

בְּאֵר הֵיטֵב

הָאָרֶץ וְאִם מָשַׁךְ הַחֵפֶץ וּגְרָרוֹ עַל הָאָרֶץ מִתְּחִלַּת אַרְבַּע אַמּוֹת לְסוֹף אַרְבַּע, חַיָּב, שֶׁהַמְּגַלְגֵּל עוֹקֵר הוּא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד):

א (א׳) אַרְבַּע אַמּוֹת. מְצֻמְצָמוֹת, גּוּפוֹ שָׁלֹשׁ אַמּוֹת, וְאַמָּה כְּדֵי לִפְשֹׁט בּוֹ יָדָיו וְרַגְלָיו, עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף: (ג) **בְּאַמָּה שֶׁלּוֹ.** הֵינוּ הַזְּרוֹעַ: (ג) **קְטַנָּה.** וְהוּא גָּדוֹל, נִמְצָא שֶׁלֹּא יַסְפִּיקוּ לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹתָיו: ג (ד) **לַחֲבֵרוֹ.** וְהֵינוּ דַּוְקָא בְּתוֹךְ רְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְּתוֹךְ רְשׁוּת הַיָּחִיד אוֹ בְּתוֹךְ כַּרְמְלִית, אֲבָל לְהוֹצִיא מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אוֹ מֵרְשׁוּת

בֵּאוּר הֲלָכָה

דִּלְפִי הַמַּסְקָנָא מֵקַל הַגְּמָרָא בְּשׁוֹגֵג אַף מִשֶּׁחֲשֵׁכָה, רָאוּי שֶׁנָּקֵל מִבְּעוֹד יוֹם אַף בְּמֵזִיד:

ב * הֵן וַאֲלַכְסוֹנָן. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ו) מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי דַּאֲפִלּוּ אִם טִלְטֵל לְרִבּוּעַ הָעוֹלָם נַמִּי דִּינָא הָכִי, כֵּן הוּא דַּעַת רַבֵּנוּ תָּם (עירובין נא. תוד״ה כזה), וְסָתַם הַמְחַבֵּר כְּוָתֵיהּ, וְאַף דִּלְדַעַת הָרַשְׁבַּ״ם (שם) יֵשׁ נַפְקָא מִנָּהּ בָּזֶה, וְכֵן מַשְׁמַע בְּתוֹסָפוֹת (שם) וְרֹא״ש (שם פ״ד סי״ג) שֶׁמְּפַקְפְּקִים עַל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ תָּם, מִכָּל מָקוֹם סָתַם הַמְחַבֵּר כְּוָתֵיהּ וְלֹא חִלֵּק בָּזֶה, שֶׁכֵּן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (שבת פי״ב הט״ו) וְרַשׁ״י (שם ד״ה פיאות) וְרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה אמר) וְרִיטְבָּ״א (שם ד״ה אמר):

*** שֶׁמַּאַרְבַּע אַמּוֹת עַד וְכוּ׳. הִנֵּה הַמְעַיֵּן בִּלְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם** (שם) **שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקוֹר דִּין זֶה, מַשְׁמַע דְּאַרְבַּע אַמּוֹת בְּשָׁוֶה מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה, וְצָרִיךְ עִיּוּן בְּטַעְמוֹ, אִי גָּזַר שֶׁלֹּא בַּאֲלַכְסוֹן אַטּוּ אֲלַכְסוֹן, גַּם בְּאַרְבַּע אַמּוֹת הָיָה לָנוּ לֶאֱסֹר:**

ג * וְלִתְּנוֹ לַחֲבֵרוֹ שֶׁאֶצְלוֹ וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יג) **מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּשֵׁם הַטַּ״ז** (סק״א) **שֶׁדַּעְתּוֹ שֶׁאָסוּר לְהוֹצִיא סֵפֶר תּוֹרָה מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם, דְּהָוֵי מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה. וְקַשְׁיָא, דְּהָא הָוֵי שְׁבוּת דִּשְׁבוּת לְצֹרֶךְ מִצְוָה, וְנִרְאֶה דְּהַטַּ״ז אָזִיל לְשִׁיטָתוֹ דִּסְבִירָא לֵיהּ בְּסִימָן ש״ז סוֹף סָעִיף קָטָן ד׳ דְּלֹא הִתִּירוּ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם רַק לְהָבִיא דֶּרֶךְ חָצֵר שֶׁלֹּא עַרְבוּ, אֲבָל לֹא דֶּרֶךְ כַּרְמְלִית, דְּאָתֵי לְאַחֲלוּפֵי בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, עַיֵּן שָׁם, אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב אֵלִיָּה רַבָּה שָׁם** (סוס״ק טו) **בְּשֵׁם כַּמָּה פּוֹסְקִים דְּמֻתָּר אַף בְּכַרְמְלִית** [וְהֶעְתַּקְנוּהוּ שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה (סעיף ה ד״ה להביא) עַיֵּן שָׁם], **מִמֵּילָא מֻתָּר אַף בָּזֶה:**

*** וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ שֶׁאֶצְלוֹ. מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּדַוְקָא עַל יְדֵי הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם שֶׁכָּל אֶחָד מוֹלִיךְ פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, וּבִפְרִי מְגָדִים** סִימָן רס״ו (מש״ז סק״ד) **מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דַּאֲפִלּוּ עַל יְדֵי שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם נַמִּי שָׁרִי** [דְּהֵינוּ שֶׁאֶחָד מוֹלִיךְ מִתְּחִלָּה פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְנוֹתְנוֹ לַחֲבֵרוֹ שֶׁיּוֹלִיךְ גַּם הוּא פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְאַחַר כָּךְ לוֹקְחוֹ מִמֶּנּוּ וּמוֹלִיךְ עוֹד פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְנוֹתְנוֹ לַחֲבֵרוֹ וְחוֹזֵר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. הַמְפַנֶּה חֲפָצִים מִזָּוִית לְזָוִית וְנִמְלַךְ עֲלֵיהֶן וְהוֹצִיאָן, פָּטוּר מֵחַטָּאת, שֶׁלֹּא הָיְתָה עֲקִירָה מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה לְכָךְ, וְנִמְצָא דְּלֹא עָשָׂה אֶלָּא הֲנָחָה וְלֵית בֵּיהּ רַק אִסּוּרָא בְּעַלְמָא. הָיָה קָנֶה בְּיָדוֹ וְהִגְבִּיהַּ קָצָה הָאֶחָד וְקָצָה הַשֵּׁנִי מֻנָּח בָּאָרֶץ, וְחָזַר וְהִגְבִּיהַּ הַקָּצָה הַשֵּׁנִי, אֲפִלּוּ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ, (א׳) פָּטוּר, כֵּיוָן שֶׁלֹּא עָקַר כָּל הַקָּנֶה מֵהָאָרֶץ. וְאִם מָשַׁךְ הַחֵפֶץ וּגְרָרוֹ עַל הָאָרֶץ מִתְּחִלַּת אַרְבַּע לְסוֹף אַרְבַּע, חַיָּב, שֶׁהַמְּגַלְגֵּל עוֹקֵר הוּא [גְּמָרָא (ח:)]:

א (א) כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ וְכוּ׳. הַטַּעַם, (א׳) דִּכְתִיב (שמות טז כט) ׳שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו׳ וְהַכַּוָּנָה, יְשִׁיבַת כָּל אִישׁ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת יִהְיֶה כְּשִׁעוּר ׳תַּחְתָּיו׳ דְּהֵינוּ כְּשִׁעוּר אֹרֶךְ כָּל גּוּפוֹ, וְשִׁעֲרוּ חֲזַ״ל, דְּאֹרֶךְ הָאָדָם שֶׁהוּא שִׁעוּר ׳תַּחְתָּיו׳, הָוֵי שָׁלֹשׁ אַמּוֹת וְעוֹד אַמָּה (ג) כְּדֵי לִפְשֹׁט יָדָיו וְרַגְלָיו, וּבְשִׁעוּר זֶה יָכוֹל אָדָם לְטַלְטֵל חֲפָצִים מִכָּאן לְכָאן: **(ב) אַרְבַּע אַמּוֹת.** מְצֻמְצָמוֹת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א)], וְהֵינוּ, שֶׁיִּמְדֹּד אוֹתָן בְּצִמְצוּם. וְעַיֵּן בְּסָעִיף ב׳ דְּאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁאָמְרוּ, הֵן וַאֲלַכְסוֹנָן: **(ג) בְּאַמָּה שֶׁלּוֹ.** דְּהֵינוּ, אִם הָאִישׁ הַזֶּה הוּא אָרֹךְ בְּיוֹתֵר (ג) מוֹדְדִין לוֹ הָאַרְבַּע אַמּוֹת בַּזְּרוֹעַ שֶׁלּוֹ, וְנִמְצָא שֶׁאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁלּוֹ יִהְיוּ גְּדוֹלִין מֵאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל שְׁאָר בְּנֵי אָדָם: **(ד) אַמָּתוֹ קְטַנָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ד) שֶׁגּוּפוֹ בֵּינוֹנִי כִּשְׁאָר כָּל אָדָם וּזְרוֹעַ שֶׁלּוֹ קְצָרָה מִשְּׁאָר בְּנֵי אָדָם, וְאִם יִמְדְּדוּ אַרְבַּע אַמּוֹתָיו בַּזְּרוֹעַ שֶׁלּוֹ יִהְיוּ קְצָרוֹת לְפִי צֹרֶךְ גּוּפוֹ, וְהַתּוֹרָה אָמְרָה ׳שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו׳, עַל כֵּן נוֹתְנִים לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת בֵּינוֹנִיּוֹת שֶׁל כָּל אָדָם: **(ה) סִימָן שצ״ו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּשָׁם בַּהַגָּ״הּ מְבֹאָר לְעִנְיַן יוֹצֵא חוּץ לַתְּחוּם דְּהָאַרְבַּע אַמּוֹת מוֹדְדִין מְרֻוָּחוֹת, אָכֵן בְּכָאן לְעִנְיַן טִלְטוּל אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים (ה) יֵשׁ לְהַחְמִיר דַּוְקָא מְצֻמְצָמוֹת, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ב׳: **ב (ו) הֵן וַאֲלַכְסוֹנָן.** כְּלוֹמַר, דְּשִׁעוּר אַרְבַּע אַמּוֹת הוּא הֵם וַאֲלַכְסוֹנָן, שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אִם טִלְטֵל כְּשִׁעוּר שֶׁעוֹלֶה הָאֲלַכְסוֹן שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת. וְלֹא מִבַּעְיָא אִם טִלְטֵל לַאֲלַכְסוֹן הָעוֹלָם, דְּאֵינוֹ חַיָּב בְּפָחוֹת מִשִּׁעוּר אֲלַכְסוֹן שֶׁל אַרְבַּע אַמּוֹת, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם טִלְטֵל בְּרִבּוּעַ הָעוֹלָם מִמִּזְרָח לְמַעֲרָב אוֹ מִצָּפוֹן לְדָרוֹם, נַמִּי אֵינוֹ חַיָּב בְּפָחוֹת מִכְּשִׁעוּר אֲלַכְסוֹן: **(ז) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְכוּ׳.** וְכֵן (ו) הִסְכִּימוּ הָאַחֲרוֹנִים: **(ח) שֶׁמַּאַרְבַּע אַמּוֹת וְכוּ׳.** וּבְפָחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת גַּם לְדֵעָה זוֹ מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף א׳: **(ט) פָּטוּר אֲבָל אָסוּר.** זוֹ הִיא דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (פי״ב הי״ז). [א]וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א שֶׁכָּתַב דְּגַם הָרַמְבַּ״ם מוֹדֶה דְּהֵיכָא שֶׁבֵּרֵר לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת לְטַלְטֵל בָּהֶם וְרוֹצֶה לְטַלְטֵל בַּאֲלַכְסוֹנָן שֶׁל הָאַרְבַּע אַמּוֹת, מֻתָּר לְטַלְטֵל בָּהֶם אַף שֶׁעוֹלֶה עַד חָמֵשׁ אַמּוֹת וּשְׁלֹשָׁה חֳמָשִׁין, וְלֹא קָפְלִיג עַל דֵּעָה רִאשׁוֹנָה רַק בְּרוֹצֶה לְטַלְטֵל בְּמִישׁוֹר וְלֹא בַּאֲלַכְסוֹן, אוֹ שֶׁלֹּא יִחֵד לוֹ מִתְּחִלָּה הָאַרְבַּע אַמּוֹת לְטַלְטֵל בָּהֶם, דִּלְדִידֵהּ אֵין לוֹ בְּכָל זֶה הֶתֵּר הַטִּלְטוּל רַק עַד אַרְבַּע אַמּוֹת בְּלֹא אֲלַכְסוֹן. וְדַע, דְּמַה דְּקַיְמָא לָן דְּאִם הֶעֱבִיר חֵפֶץ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אַרְבַּע אַמּוֹת הֵן וַאֲלַכְסוֹנָן חַיָּב, דַּוְקָא כְּשֶׁהָיָה שִׁעוּר זֶה בֵּין מְקוֹם עֲקִירַת הַחֵפֶץ לְהַנָּחָתוֹ, דְּהֵינוּ שֶׁהִנִּיחַ הַחֵפֶץ מִחוּץ לְשִׁעוּר זֶה, אֲבָל אִם הָיָה מְקוֹם הֲנָחַת הַחֵפֶץ בְּתוֹךְ שִׁעוּר זֶה, וַאֲפִלּוּ רַק מִקְצָתוֹ שֶׁל הַחֵפֶץ, פָּטוּר, דַּהֲרֵי לֹא הֶעֱבִיר הַחֵפֶץ אַרְבַּע אַמּוֹת הֵן וַאֲלַכְסוֹנָן בִּשְׁלֵמוּת, כֵּן מוּכָח מֵרַמְבַּ״ם פֶּרֶק י״ב הֲלָכָה י״ט עַיֵּן שָׁם: **ג (י) מֻתָּר וְכוּ׳.** דְּאַף עַל גַּב דִּלְקַמָּן סָעִיף ה׳ אִיתָא דְּאָדָם אֶחָד אָסוּר לְהוֹלִיךְ חֵפֶץ פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, דְּשָׁמָּא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י״א) אֲבָל אָסוּר מִדְּרַבָּנָן:

א (א׳) גְּמָרָא (עירובין מח.): **(ג) זֶה הַטַּעַם נֶאֱמַר בִּגְמָרָא** (מח.) אַלִּיבָּא דְּרַבִּי מֵאִיר, וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף דִּלְפִיכָךְ פָּסַק הָרַמְבַּ״ם (פי״ד הט״ו) כְּוָתֵיהּ מִשּׁוּם מַאי דְּפָסְקִינַן בְּעֵרוּבִין ג׳ עַמּוּד ב׳ דְּצָרִיךְ לִמְדֹּד עֲצֵבוֹת לְחֻמְרָא: **(ג) גְּמָרָא** (מח.). **וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים** (מש״ז סק״א ד״ה ודע) **שֶׁכָּתַב דְּזֶהוּ רַק כְּשֶׁאֵינוֹ מַעֲבִיר בְּבַת אַחַת, אֲבָל כְּשֶׁמַּעֲבִיר בְּבַת אַחַת נֶחְשָׁב תָּמִיד הַשִּׁעוּר אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל אָדָם בֵּינוֹנִי אֲפִלּוּ לְאָדָם שֶׁהוּא אָרֹךְ. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי צָרִיךְ עִיּוּן בַּדָּבָר,** דַּהֲרֵי רַבִּי יְהוּדָה זָכַר בִּדְבָרָיו הַטַּעַם כְּדֵי שֶׁיִּקַּח חֵפֶץ מִתַּחַת מַרְגְּלוֹתָיו וּמִנִּיחַ תַּחַת מְרַאֲשׁוֹתָיו, וְאִם כֵּן לְפִי מַסְקָנַת הַגְּמָרָא דִּלְאִישׁ אָרֹךְ בְּיוֹתֵר, בְּאַמּוֹת שֶׁלּוֹ מְשַׁעֲרִינַן כְּדֵי שֶׁיִּתְקַיֵּם בְּכָל אָדָם הַקָּרָא דִּשְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו, אִם כֵּן מִמֵּילָא מוּכָח דְּמֻתָּר לוֹ לְטַלְטֵל בְּבַת אַחַת אַף שֶׁהוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאַרְבַּע אַמּוֹת בֵּינוֹנִיּוֹת, וְאַף רַבִּי מֵאִיר לֹא פָּלֵיג עֲלֵיהּ בָּזֶה [אַף דְּהוּא אָמַר טַעַם אַחַר], וְלֵית בֵּינַיְיהוּ אֶלָּא אוֹ רוֹוְחוֹת אוֹ מְצֻמְצָמוֹת כִּדְאִיתָא בִּגְמָרָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן: **(ד) כֵּן פֵּרֵשׁ רַשׁ״י** (עירובין מח. ד״ה משום), וְכֵן אִיתָא בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם), וְכֵן כָּתַב רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נ״ב ח״ד), **וּמַשְׁמַע, דְּאִם הָיָה נַנָּס גַּם בְּגוּפוֹ, בְּדִידֵיהּ מְשַׁעֲרִינַן הָאַרְבַּע אַמּוֹתָיו, אַף דִּפְחוּתִים מִשְּׁאָר בְּנֵי אָדָם,** וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״ז (סעיף א), וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א סק״ב) בָּזֶה: **(ס) אֵלִיָּה רַבָּה** (סק״א): **ב (ו) בַּ״ח** (ד״ה ואם) וְנַחֲלַת צְבִי (סק״א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״ב) הביא דעת הרמב״ם בסתם בלא חידוש זה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah